

Υπόθεση C-518/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία κατάθεσης:

10 Αυγούστου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Bundesgerichtshof (Γερμανία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

27 Ιουλίου 2023

Ενάγουσα και αναιρεσείουσα:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e. V.

Εναγομένη και αναιρεσίβλητη:

NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης

Προστασία των καταναλωτών – Διαφήμιση – Τιμή ηλεκτρικού ρεύματος – Οδηγία 2005/29/EK – Άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 4, στοιχείο γ' – Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικό ερώτημα

Πρέπει οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει ο εμπορευόμενος σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29/EK, σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή σε περίπτωση κατά την οποία η τιμή διαμορφώνεται βάσει της κατανάλωσης, να είναι τέτοιες που να δίνουν τη

δυνατότητα στον καταναλωτή να προβαίνει, βάσει αυτών, αυτόνομα σε υπολογισμό της τιμής, εφόσον γνωρίζει την κατανάλωση που τον αφορά;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/EK, 98/27/EK, 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές») (ΕΕ 2005, L 149, σ. 22, όπως διορθώθηκε στην ΕΕ 2009, L 253, σ. 18), ιδίως άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 4, στοιχείο γ')

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (νόμος περί αθεμίτου ανταγωνισμού, στο εξής: UWG), ιδίως άρθρο 5a, παράγραφος 1, και άρθρο 5b, παράγραφος 1, σημείο 3

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της κύριας δίκης

- 1 Η ενάγουσα είναι η ομοσπονδία των 16 κέντρων καταναλωτών στη Γερμανία. Η εναγομένη είναι επιχείρηση παροχής ενέργειας που δραστηριοποιείται σε ολόκληρη τη Γερμανία και προμηθεύει με ηλεκτρική ενέργεια νοικοκυριά, μεταξύ των οποίων πελάτες που λαμβάνουν ηλεκτρική ενέργεια για θέρμανση μέσω θερμοσυσσωρευτών. Κατά τη διάρκεια συγκεκριμένων ωρών τη νύκτα, η εναγομένη προσφέρει στους πελάτες αυτούς το ηλεκτρικό της ρεύμα σε μειωμένο τιμολόγιο. Αυτό είναι πιο χαμηλό από το κανονικό τιμολόγιο που εφαρμόζεται κατά τις υπόλοιπες ώρες. Οι πελάτες με θερμοσυσσωρευτές χρησιμοποιούν ηλεκτρική ενέργεια σε μειωμένο τιμολόγιο για να φορτίζουν τις συσκευές θέρμανσής τους.
- 2 Ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση και γενικής ηλεκτρικής ενέργειας καταγράφεται χωριστά ή από κοινού για τους πελάτες αυτούς. Σε περίπτωση από κοινού καταγραφής, χρησιμοποιείται μετρητής διπλής χρέωσης, ο οποίος διαθέτει δύο ρολόγια. Με το ένα ρολόι καταγράφεται η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη διάρκεια ισχύος του μειωμένου τιμολογίου και με το άλλο η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας κατά τις υπόλοιπες ώρες με το κανονικό τιμολόγιο. Ωστόσο, κατά το διάστημα του μειωμένου τιμολογίου, πέραν της ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση χρησιμοποιείται και γενική ηλεκτρική ενέργεια, η οποία δεν μπορεί να καταγραφεί χωριστά. Ως εκ τούτου, ορισμένοι διαχειριστές συστημάτων διανομής επιβάλλουν στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας τη λεγόμενη χρέωση αντιστάθμισης, με την οποία ένα μέρος της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας

που καταγράφεται στο μειωμένο τιμολόγιο χρεώνεται κατ' αποκοπήν στο κανονικό τιμολόγιο. Η εναγομένη μετακυλίζει στους πελάτες της τη χρέωση αντιστάθμισης που έχουν καθορίσει οι διαχειριστές του δικτύου. Ο διαχειριστής του τοπικού δικτύου στην έδρα της εναγομένης επιβάλλει σε αυτήν χρέωση αντιστάθμισης ύψους 25 %.

- 3 Στους γενικούς όρους συναλλαγών της, των οποίων τη γνώση ο πελάτης πρέπει να επιβεβαιώσει στο πλαίσιο της υποβολής παραγγελίας μέσω διαδικτύου, η εναγομένη επισημαίνει ότι οι ώρες του μειωμένου τιμολογίου και η χρέωση αντιστάθμισης καθορίζονται από τον διαχειριστή του τοπικού δικτύου. Αναφέρει επίσης ποιες είναι οι συγκεκριμένες ώρες ισχύος του μειωμένου τιμολογίου που έχει καθορίσει ο διαχειριστής του τοπικού δικτύου στην έδρα της και αναφέρει τη χρέωση αντιστάθμισης που έχει καθορίσει αυτός στο 25 %.
- 4 Στην ιστοσελίδα της, η εναγομένη προσφέρει ένα εργαλείο υπολογισμού των τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί από πελάτες που λαμβάνουν ηλεκτρική ενέργεια για θέρμανση και διαθέτουν μετρητή διπλής χρέωσης. Στο εργαλείο υπολογισμού πρέπει να εισαγάγουν τον ταχυδρομικό τους κώδικα, καθώς και τις ποσότητες κατανάλωσής τους στο κανονικό και το μειωμένο τιμολόγιο. Στο τέλος της διαδικασίας υποβολής της παραγγελίας, οι πελάτες λαμβάνουν μια προσφορά τιμολογίου, την οποία μπορούν να αποδεχθούν.
- 5 Η ενάγουσα αμφισβητεί την ορθότητα των προσφορών τιμολογίου που δημιουργούνται από την εναγομένη με το εργαλείο υπολογισμού της. Η αναγραφόμενη συνολική τιμή είναι πολύ χαμηλή, καθόσον δεν λαμβάνει υπόψη τη χρέωση αντιστάθμισης.
- 6 Η ενάγουσα ζήτησε από το δικαστήριο να υποχρεωθεί η εναγομένη, μεταξύ άλλων, να μη διαφημίζει ή να μην επιτρέπει να διαφημίζεται προσφορά ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση, χωρίς ρητή μνεία προς τους καταναλωτές, καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής της παραγγελίας, αναφορικά με τον τρόπο καταμέτρησης της ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση, σχετικά με τη συγκεκριμένη χρέωση αντιστάθμισης σε περίπτωση από κοινού καταγραφής της ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση και της οικιακής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση μετρητή διπλής χρέωσης (στο εξής: αίτημα περί παραλείψεως).
- 7 Με το αίτημα περί παραλείψεως, η ενάγουσα στρέφεται κατά της διαφήμισης της εναγομένης στην ιστοσελίδα της, η οποία περιέχει προσφορά για ηλεκτρική ενέργεια για θέρμανση χωρίς ρητή μνεία «αναφορικά με τον τρόπο καταμέτρησης της ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση, σχετικά με τη συγκεκριμένη χρέωση αντιστάθμισης». Σε κανένα σημείο της διαδικασίας υποβολής της παραγγελίας δεν αναφέρεται το εφαρμοζόμενο ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης. Μόνο στους γενικούς όρους συναλλαγών της εναγομένης αναφέρεται το κατ' αποκοπήν ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης μεταξύ του μειωμένου και του κανονικού τιμολογίου κατά 25 %. Η εναγομένη δεν ενημερώνει τον καταναλωτή, στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής της παραγγελίας, η οποία περιλαμβάνει τη

χρήση του εργαλείου υπολογισμού, σχετικά με το ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης που επιβάλλεται από τον διαχειριστή του δικτύου και η ίδια έχει μετακυλίσει στον καταναλωτή, η οποία ισχύει για τον συγκεκριμένο ταχυδρομικό κώδικα που εισήγαγε ο πελάτης.

- 8 Το Landgericht (πρωτοδικείο) απέρριψε την αγωγή. Το Oberlandesgericht (εφετείο) απέρριψε την έφεση που άσκησε η ενάγουσα κατά της αποφάσεως αυτής.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 9 Το αίτημα περί παραλείψεως πρέπει να γίνει δεκτό εφόσον γίνει δεκτό ότι οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει η εναγομένη, σύμφωνα με το άρθρο 5a, παράγραφος 1, και το άρθρο 5b, παράγραφος 1, σημείο 3, του UWG (άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29), σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή, πρέπει να περιλαμβάνουν, ως «ουσιώδη πληροφορία», το ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης που ισχύει για τον εκάστοτε πελάτη.
- 10 Σύμφωνα με το άρθρο 5a, παράγραφος 1, του UWG, ενεργεί αθέμιτα όποιος παραπλανά καταναλωτή ή άλλον συναλλασσόμενο παραλείποντας να του παράσχει μια ουσιώδη πληροφορία 1) που χρειάζεται ο καταναλωτής ή άλλος συναλλασσόμενος, ανάλογα με το συγκεκριμένο πλαίσιο, για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής και 2) η παράλειψη παροχής της οποίας ενδέχεται να οδηγήσει τον καταναλωτή ή άλλον συναλλασσόμενο στο να λάβει μια απόφαση συναλλαγής την οποία διαφορετικά δεν θα λάμβανε. Σύμφωνα με το άρθρο 5a, παράγραφος 3, του UWG, κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον έχουν παραλειφθεί ουσιώδεις πληροφορίες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη 1) χωρικοί ή χρονικοί περιορισμοί λόγω των μέσων επικοινωνίας που έχουν επιλεγεί για την εμπορική πρακτική, καθώς και 2) όλα τα μέτρα που λαμβάνει ο επιχειρηματίας για να καταστήσει τις πληροφορίες διαθέσιμες στον καταναλωτή ή σε άλλο συναλλασσόμενο με άλλο τρόπο εκτός των μέσων επικοινωνίας που έχουν επιλεγεί για την εμπορική πρακτική. Οι κανόνες αυτοί αποτελούν μεταφορά του άρθρου 7, παράγραφοι 1 έως 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο ια', της οδηγίας 2005/29.
- 11 Στο άρθρο 5b, παράγραφος 1, του UWG απαριθμούνται οι πληροφορίες οι οποίες –στο μέτρο που δεν προκύπτουν άμεσα από τις περιστάσεις–, θεωρούνται ουσιώδεις κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, του UWG, εάν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προσφέρονται με αναφορά των χαρακτηριστικών και της τιμής τους, με τρόπο ο οποίος ενδείκνυται για το χρησιμοποιούμενο μέσο επικοινωνίας, ούτως ώστε να έχει ο μέσος καταναλωτής τη δυνατότητα να συνάψει τη συναλλαγή. Η διάταξη αυτή μεταφέρει το άρθρο 7, παράγραφος 4, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, στοιχείο θ', της οδηγίας 2005/29. Μεταξύ των πληροφοριών αυτών περιλαμβάνονται, σύμφωνα με το άρθρο 5b, παράγραφος 1, σημείο 3, του UWG, η συνολική τιμή ή, σε περίπτωση που η τιμή αυτή δεν μπορεί να

υπολογισθεί εκ των προτέρων λόγω της φύσεως του αγαθού ή της υπηρεσίας, ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή, και, όπου ενδείκνυται, όλες οι πρόσθετες επιβαρύνσεις αποστολής, παράδοσης ή ταχυδρομείου ή, όταν αυτές οι επιβαρύνσεις δεν μπορούν να υπολογισθούν εκ των προτέρων, το γεγονός ότι μπορεί να απαιτηθούν τέτοιες πρόσθετες επιβαρύνσεις. Η διάταξη αυτή προέρχεται από το άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29.

- 12 Η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας που διαφημίζει η εναγομένη στους καταναλωτές προσφέρεται, σύμφωνα με το άρθρο 5b, παράγραφος 1, του UWG, κατά τρόπο, ώστε να έχει ο μέσος καταναλωτής τη δυνατότητα να συνάψει τη συναλλαγή.
- 13 Κατά τη μεταφορά του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας 2005/29, ο Γερμανός νομοθέτης επέλεξε, αντί του όρου «πρόσκληση για αγορά» που χρησιμοποιείται στην εν λόγω οδηγία, την παράφραση ότι τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προσφέρονται κατά τρόπο, ώστε να έχει ο μέσος καταναλωτής τη δυνατότητα να συνάψει τη συναλλαγή. Κατά την απαιτούμενη σύμφωνη με την οδηγία ερμηνεία του άρθρου 5b, παράγραφος 1, του UWG, για να υπάρχει προσφορά κατά την έννοια της διάταξης αυτής, αρκεί να υφίσταται πρόσκληση για αγορά κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας 2005/29. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, τούτο συμβαίνει εφόσον οι πληροφορίες που αφορούν το διατιθέμενο προϊόν και την τιμή του επαρκούν προκειμένου ο καταναλωτής να είναι σε θέση να λάβει απόφαση συναλλαγής, χωρίς να είναι ανάγκη να παρέχει επίσης η εμπορική ανακοίνωση συγκεκριμένη δυνατότητα αγοράς του προϊόντος ή να δημοσιεύεται όπου υπάρχει τέτοια δυνατότητα (βλ. απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψη 33). Κατά το άρθρο 2, στοιχείο ια', της οδηγίας 2005/29 (άρθρο 2, παράγραφος 1, σημείο 1, του UWG), απόφαση συναλλαγής είναι η απόφαση που λαμβάνει ο καταναλωτής για το κατά πόσον, πώς και υπό ποιους όρους θα πραγματοποιήσει αγορά σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, περιλαμβάνεται επίσης και η απόφαση που συνδέεται άμεσα με αυτήν, μεταξύ άλλων η απόφαση εισόδου στο εμπορικό κατάστημα (βλ. απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2013, Trento Sviluppo και Centrale Adriatica, C-281/12, EU:C:2013:859, σκέψη 36) και, κατά το αιτούν δικαστήριο, την επίσκεψη του διαδικτυακού ηλεκτρονικού καταστήματος.
- 14 Η προσβαλλόμενη διαφήμιση της εναγομένης συνιστά πρόσκληση για αγορά και, επομένως, προσφορά κατά την έννοια του άρθρου 5b, παράγραφος 1, του UWG. Ο καταναλωτής, όταν χρησιμοποιεί το εργαλείο υπολογισμού των τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας της εναγομένης, λαμβάνει τις βασικές πληροφορίες που χρειάζεται προκειμένου να έχει τη δυνατότητα να λάβει την απόφαση συναλλαγής σχετικά με τη σύναψη σύμβασης προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας με την εναγομένη. Η ιστοσελίδα της εναγομένης παρέχει μάλιστα στον καταναλωτή τη δυνατότητα να συνάψει απευθείας σύμβαση παροχής ηλεκτρικής ενέργειας μαζί της, βάσει του αποτελέσματος του εργαλείου υπολογισμού. Δεδομένου ότι η σχετική απόφαση συναλλαγής λαμβάνεται ήδη κατά την έναρξη της διαδικασίας υποβολής της παραγγελίας, η αναφορά της χρέωσης αντιστάθμισης στους

γενικούς όρους συναλλαγών της εναγομένης, τους οποίους γνωστοποιεί στον καταναλωτή στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής της παραγγελίας αυτής, δεν είναι πρόσφορη, ήδη από χρονικής απόψεως, για την εκπλήρωση της υποχρέωσής της προς παροχή πληροφοριών.

- 15 Στην επίδικη υπόθεση, η εναγομένη οφείλει, κατ' αρχήν, να παράσχει, ήδη με την πρόσκληση για αγορά, πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29 (άρθρο 5a, παράγραφος 1, και άρθρο 5b, παράγραφος 1, σημείο 3, του UWG).
- 16 Λόγω της φύσεως του προϊόντος, η (συνολική) τιμή για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας δεν μπορεί να υπολογισθεί εκ των προτέρων, διότι εξαρτάται από την ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που πράγματι καταναλώθηκε. Η ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που πράγματι καταναλώθηκε μπορεί να διαφέρει από την ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που εισάγει ο καταναλωτής στο εργαλείο υπολογισμού της εναγομένης.
- 17 Στην επίδικη υπόθεση, το ζήτημα που ανακύπτει και δεν μπορεί να απαντηθεί πέραν πάσης αμφιβολίας, είναι εάν οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει η εναγομένη, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29 (άρθρο 5a, παράγραφος 1, άρθρο 5b, παράγραφος 1, σημείο 3, του UWG), σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή σε περίπτωση κατά την οποία η τιμή διαμορφώνεται βάσει της κατανάλωσης, πρέπει να είναι τέτοιες που να δίνουν τη δυνατότητα στον πελάτη να προβαίνει, βάσει των πληροφοριών αυτών, αυτόνομα σε υπολογισμό της τιμής, εφόσον γνωρίζει την κατανάλωση που τον αφορά.
- 18 Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή περιλαμβάνει τον τρόπο υπολογισμού της τελικής τιμής, καθώς και, ενδεχομένως, τις επιπλέον επιβαρύνσεις ή τη μνεία ότι τις επιβαρύνσεις αυτές φέρει ο καταναλωτής (βλ. απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψη 65). Συναφώς, το εθνικό δικαστήριο οφείλει να εξετάσει μήπως η παράλειψη μνείας του τρόπου υπολογισμού της τελικής τιμής εμποδίζει τον καταναλωτή να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής και, κατά συνέπεια, μήπως τον ωθεί να λάβει απόφαση συναλλαγής την οποία δεν θα ελάμβανε υπό διαφορετικές συνθήκες. Οφείλει επίσης να λάβει υπόψη τους περιορισμούς που είναι εγγενείς στο χρησιμοποιούμενο υπόθεμα επικοινωνίας, τη φύση και τα χαρακτηριστικά του προϊόντος, καθώς και τα λοιπά μέτρα τα οποία έχει πράγματι λάβει ο επιχειρηματίας για να θέσει τις πληροφορίες στη διάθεση των καταναλωτών (βλ. αποφάσεις της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψεις 65 έως 72, και της 26ης Οκτωβρίου 2016, Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, σκέψεις 58 και 62 έως 64).
- 19 Ο καταναλωτής χρειάζεται την πληροφορία του συγκεκριμένου ποσοστού της χρέωσης αντιστάθμισης για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση, η δε παράλειψη

μνείας της πληροφορίας αυτής ενδέχεται να τον ωθήσει να λάβει απόφαση συναλλαγής την οποία δεν θα ελάμβανε υπό διαφορετικές συνθήκες.

- 20 Οι προϋποθέσεις του άρθρου 5a, παράγραφος 1, σημεία 1 και 2, του UWG (άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2005/29) ότι ο καταναλωτής χρειάζεται τις πληροφορίες που δεν του παρασχέθηκαν, ανάλογα με τις περιστάσεις, για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση και ότι η παράλειψη μνείας των πληροφοριών αυτών ενδέχεται να οδηγήσει τον καταναλωτή στο να λάβει μια απόφαση συναλλαγής την οποία διαφορετικά δεν θα λάμβανε, συνιστούν πρόσθετα στοιχεία του πραγματικού που πρέπει να εξετασθούν αυτοτελώς.
- 21 Ορισμένοι διαχειριστές συστημάτων διανομής επιβάλλουν στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας μια χρέωση αντιστάθμισης. Επομένως, το ύψος του ποσοστού της χρέωσης αντιστάθμισης εξαρτάται από την απόφαση του διαχειριστή του δικτύου. Επιπλέον, στο πλαίσιο της αναιρετικής δίκης πρέπει να ληφθεί υπόψη υπέρ της ενάγουσας, ο επίμαχος ισχυρισμός της ότι δεν μετακυλίων όλοι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας στους πελάτες τη χρέωση αντιστάθμισης που επιβάλλεται από τον διαχειριστή του δικτύου. Συνεπώς, οι περαιτέρω προϋποθέσεις του άρθρου 5a, παράγραφος 1, σημεία 1 και 2, του UWG πληρούνται στην επίδικη υπόθεση, δεδομένου ότι η σύγκριση της προσφοράς της εναγομένης με εκείνη άλλων προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας είναι δυνατή μόνον επί τη βάση του ύψους του ποσοστού της χρέωσης αντιστάθμισης που συμπεριέλαβε η εναγομένη κατά τον υπολογισμό της τιμής. Τούτο ισχύει, άλλωστε, ακόμη και αν όλοι οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας μετακυλίων κατά τον ίδιο τρόπο στους πελάτες τη χρέωση αντιστάθμισης που επιβάλλεται από τον διαχειριστή του δικτύου, δεδομένου ότι μπορεί να υπάρχουν δύο ανταγωνιστικές προσφορές, εκ των οποίων η μία έχει χαμηλότερη τιμή στο μειωμένο τιμολόγιο και η άλλη στο κανονικό τιμολόγιο. Στην περίπτωση αυτή εξαρτάται (επίσης) από το ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης ποια προσφορά είναι πιο συμφέρουσα για τον καταναλωτή.
- 22 Δεν έχει αποδειχθεί ούτε διαφαίνεται ότι η εναγομένη, η οποία στην ιστοσελίδα της προβαίνει σε διαφήμιση με τη χρήση εργαλείου υπολογισμού των τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας, υφίσταται περιορισμούς λόγω του χρησιμοποιούμενου μέσου επικοινωνίας.
- 23 Η επίδικη υπόθεση εγείρει το ζήτημα που δεν μπορεί να απαντηθεί πέραν πάσης αμφιβολίας ως προς την ερμηνεία του στοιχείου του «τρόπου με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή» κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφοι 1 και 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29 (άρθρο 5a, παράγραφος 1, και άρθρο 5b, παράγραφος 1, σημείο 3, του UWG). Με το προδικαστικό ερώτημα ζητείται να διευκρινισθεί εάν οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει ο εμπορευόμενος σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή σε περίπτωση κατά την οποία η τιμή διαμορφώνεται βάσει της κατανάλωσης, να είναι τέτοιες που να δίνουν τη δυνατότητα στον καταναλωτή να προβαίνει, βάσει των πληροφοριών αυτών, αυτόνομα σε υπολογισμό της τιμής, εφόσον γνωρίζει την κατανάλωση που τον αφορά.

- 24 Η διατύπωση «ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή» επιτρέπει την ερμηνεία ότι αρκεί ο εμπορευόμενος να παρέχει απλώς γενικές πληροφορίες σχετικά με τις συνιστώσες που είναι κρίσιμες για τον υπολογισμό της τιμής και σχετικά με τις λεπτομέρειες του υπολογισμού της τιμής. Στο μέτρο που το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η υποχρέωση παροχής πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή αφορά επίσης τον τρόπο υπολογισμού της τελικής τιμής (βλ. απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, *Ving Sverige*, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψη 65), δεν αποκλείει επίσης εξ' υπαρχής την ερμηνεία αυτή.
- 25 Ο σκοπός της οδηγίας 2005/29 να διασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 5 και 6, καθώς και άρθρο 1 της οδηγίας 2005/29· απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2016, *Canal Digital Danmark*, C-611/14, EU:C:2016:800, σκέψεις 25 επ. και 62), θα μπορούσε να συνηγορεί υπέρ της άποψης ότι η παροχή πληροφοριών θα πρέπει να παρέχει στον καταναλωτή τη δυνατότητα να εξακριβώσει την τιμή. Εντούτοις, από την οδηγία 2005/29 δεν προκύπτει καμία περαιτέρω συγκεκριμενοποίηση της έννοιας του «τρόπου με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή».
- 26 Κατά της παραδοχής ότι αρκεί γενική αναφορά σε μια χρέωση αντιστάθμισης που πρέπει να ληφθεί υπόψη, θα μπορούσε να αντιταχθεί το πλαίσιο της ρύθμισης που εντάσσεται το άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29. Όσον αφορά τις πρόσθετες επιβαρύνσεις αποστολής, παράδοσης ή ταχυδρομείου, οι οποίες ευλόγως δεν μπορούν να υπολογισθούν εκ των προτέρων, αρκεί, επομένως, η αναφορά του γεγονότος ότι μπορεί να απαιτηθούν τέτοιες πρόσθετες επιβαρύνσεις. Ωστόσο, το τμήμα αυτό της ρύθμισης δεν αφορά την παροχή πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή (βλ. προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi στην υπόθεση *Citroën Commerce*, C-476/14, EU:C:2015:814, σημείο 73). Τούτο θα μπορούσε να καταδεικνύει ότι απαιτούνται περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με το θέμα αυτό. Η επίδικη υπόθεση δεν αφορά πρόσθετες επιβαρύνσεις, αλλά τον τρόπο υπολογισμού της τελικής τιμής.
- 27 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει, επιπλέον, ότι η παράλειψη παροχής πληροφοριών προϋποθέτει ότι οι πληροφορίες ανήκουν στη σφαίρα συναλλακτικής δραστηριότητας και ευθύνης του επιχειρηματία ή ότι αυτός είναι σε θέση να αποκτήσει τις πληροφορίες αυτές καταβάλλοντας εύλογες προσπάθειες. Τούτο λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι οι υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών περιορίζουν την επιχειρηματική ελευθερία (άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και, ως εκ τούτου, πρέπει να είναι αναλογικές. Βεβαίως, στο άρθρο 7, παράγραφος 3, η οδηγία 2005/29 περιέχει μόνο κανόνες σχετικά με χωρικούς ή χρονικούς περιορισμούς των μέσων επικοινωνίας που χρησιμοποιεί ο εμπορευόμενος, όχι όμως σχετικά με τη διαθεσιμότητα ή την απόκτηση των πληροφοριών. Ωστόσο, εάν η πτυχή αυτή αγνοηθεί παντελώς, ο εμπορευόμενος θα έπρεπε, σε τέτοιες περιπτώσεις, να μην προβαίνει σε τέτοια διαφήμιση υπό τη μορφή προσκλήσεως για αγορά και να καταφύγει σε άλλες μορφές διαφήμισης. Εντούτοις, το εφετείο, ως δικαστήριο

ουσίας, δεν διαπίστωσε ότι η εναγομένη αδυνατούσε να αποκτήσει τις πληροφορίες σχετικά με τα ποσοστά της χρέωσης αντιστάθμισης. Βεβαίως, στην απόφαση επί της εφέσεως εξέθεσε ότι η εναγομένη αδυνατούσε να αναφέρει συγκεκριμένη χρέωση αντιστάθμισης, πλην όμως δεν διαπιστώθηκε ποιες προσπάθειες θα απαιτούνταν εκ μέρους της εναγομένης προκειμένου να συγκεντρώσει τα ποσοστά της χρέωσης αντιστάθμισης σε βάση δεδομένων, στο μέτρο που αυτά της ήταν ήδη γνωστά, και να συμπληρώσει τα ποσοστά που δεν της ήταν ακόμη γνωστά, ρωτώντας τους οικείους διαχειριστές των συστημάτων διανομής, καθώς και να διατηρεί τις πληροφορίες επικαιροποιημένες.

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ